

عنوان مقاله:

بررسی انگاره «تفسیر به رای بودن» برداشت ها و تاویلات عرفانی با تاکید بر آراء ملاصدرا

محل انتشار:

مجله فلسفه و کلام اسلامی، دوره 53، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

سید محمد حسین میردامادی - دانش آموخته دکتری فلسفه اسلامی- حکمت متعالیه دانشگاه اصفهان

محمد بیدهندی - دانشیار گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه اصفهان

مجید صادقی حسن آبادی - دانشیار فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

تاویل، صورت عمیقی از تفکر است که از راه قابلیت های ادراکی انسان در پی کشف نانوشته های متن است. گاهی تاویل های عرفا و حکیمان مورد نقد واقع شده و آن ها را تفسیر به رای و تحریف معنوی قرآن و یا تاویل هایی ذوقی و بدون منطق عقلانی شمرده اند. هدف این مقاله بررسی این انگاره است و برای بررسی آن در پی استنباط منطقی از تاویل متن و استخراج برخی قواعد تاویلی با تکیه بر آراء صدرالمتألهین است. روش تحقیق، توصیف و تحلیل و استنباط قواعد با محوریت تاثیر مبانی شناخت (شناخت قرآن، هستی و انسان) بر تاویل است. بر مبنای قرآن شناختی دو قاعده صحت استناد به همه لوازم کلام خداوند و نیز نظریه روح معنی و بر مبنای هستی شناختی و تطابق عوالم هستی و حجیت قالب وحی (علاوه بر محتوای آن)، قاعده تغییر زمینه متن و بازسازی الفاظ در زمینه متناظر و بر مبنای اصالت وجود و اعتباریت ماهیت، و نیز مراتب وجود، قاعده توجه به اعتبارات عالم عقل و بر مبنای معرفت شناختی قوای ادراکی انسان، لزوم ضابطه مندی تاویل، از جمله قواعدی است که منطق تاویل را در فهم آموزه های دینی شکل می دهد. توجه به این قواعد می تواند تا حد زیادی، اتهام تفسیر به رای و ذوقی دانستن و بی اعتنائی علمی به تاویل ها را برطرف کند و به فهم عمیق تر آموزه های دینی یاری رساند.

کلمات کلیدی:

قواعد تاویل، قرآن، روح معنی، ضابطه تاویل، ملاصدرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1889049>

